

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΜΕΡΟΣ Ι**

Αριθμός 4933	Παρασκευή, 13 Ιανουαρίου 2023	1
---------------------	--------------------------------------	----------

Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 1(I) του 2023

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 2003 ΕΩΣ 2020

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

104(I) του 2003
66(I) του 2009
95(I) του 2017
115(I) του 2019
117(I) του 2020.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Γάμου Νόμους του 2003 έως 2020 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Γάμου Νόμοι του 2003 έως 2023.

Τροποποίηση
του άρθρου 11
του βασικού
νόμου.

2. Το άρθρο 11 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση στο τέλος της παραγράφου (β) του εδαφίου (2) του σημείου της τελείας, με το σημείο της άνω τελείας και της λέξης «και» και την προσθήκη, αμέσως μετά, της ακόλουθης νέας παραγράφου:

«(γ) οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο τόπο επιλέγεται από τα πρόσωπα τα οποία προτίθενται να τελέσουν τον γάμο, υπό την προϋπόθεση ότι αυτός εγκρίνεται από τον Λειτουργό Τέλεσης Γάμων, τηρουμένων τυχόν απαγορεύσεων ή περιορισμών ή προϋποθέσεων οι οποίοι ισχύουν για τον εν λόγω τόπο, δυνάμει των διατάξεων οποιασδήποτε νομοθεσίας η οποία εφαρμόζεται στη Δημοκρατία.».

Τροποποίηση
του άρθρου 14
του βασικού
νόμου.

3. Το άρθρο 14 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την τροποποίηση του εδαφίου (2) ως ακολούθως:

(i) Με την αντικατάσταση της φράσης «Δεν υπάρχει ελεύθερη συναίνεση των προσώπων που θα συνάψουν το γάμο όπως απαιτεί το εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου, αν οποιοδήποτε από αυτά-» (πρώτη μέχρι τρίτη γραμμή), με τη φράση «Πρόσωπο θεωρείται ότι δεν συναινεί ελεύθερα για σύναψη γάμου, στις ακόλουθες περιπτώσεις:» και

(ii) με την αντικατάσταση της παραγράφου (α), με την ακόλουθη παράγραφο:

«(α) Είναι ανίκανο κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου να αντιληφθεί και να εκτιμήσει την πράξη του, ώστε να συναινέσει στη σύναψη γάμου, λόγω νοητικής διαταραχής ή ανεπάρκειας ή λόγω εγκεφαλικής ή άλλης πάθησης ή ασθένειας ή λόγω εξάρτησης από εξαρτησιογόνες ουσίες, ή» και

(β) με τη διαγραφή του εδαφίου (3).

Τροποποίηση
του βασικού
νόμου με τη
διαγραφή του
άρθρου 15.

4. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με τη διαγραφή του άρθρου 15.

Τροποποίηση
του άρθρου 16
του βασικού
νόμου.

5. Το άρθρο 16 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την προσθήκη στον πλαγιόπιπλο, αμέσως μετά τη λέξη «ακυρότητας» (πρώτη γραμμή), των λέξεων «ακυρώσιμου γάμου» και

(β) με τη διαγραφή της παραγράφου (γ).

Τροποποίηση
του άρθρου 17
του βασικού
νόμου.

6. Το εδάφιο (2) του άρθρου 17 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την αντικατάσταση της παραγράφου (ε), με την ακόλουθη παράγραφο:

«(ε) μεταξύ τέκνου και του βιολογικού πατέρα ή βιολογικής μητέρας ή των εξ αίματος συγγενών τους σε ευθεία γραμμή ή σε πλάγια γραμμή μέχρι και του πέμπτου βαθμού.» και

(β) με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο (ε), της ακόλουθης νέας παραγράφου:

«(στ) μεταξύ παιδιού το οποίο δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας του και οποιουδήποτε προσώπου.».

Τροποποίηση
του άρθρου 18
του βασικού
νόμου.

7. Το άρθρο 18 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή στο εδάφιο (1) των παραγράφων (γ) και (δ).

Τροποποίηση
του άρθρου 19
του βασικού
νόμου.

8. Το άρθρο 19 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το εδάφιο (2), του ακόλουθου νέου εδαφίου:

«(3) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 25, ο ανυπόστατος γάμος δεν έχει εξ υπαρχής οποιαδήποτε αποτελέσματα.».

Τροποποίηση του τίτλου του ΜΕΡΟΥΣ VI του βασικού νόμου.

9. Ο τίτλος του ΜΕΡΟΥΣ VI του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά τη λέξη «ΑΚΥΡΩΣΗ», των λέξεων «Η ΛΥΣΗ».

Τροποποίηση του άρθρου 20 του βασικού νόμου.

10. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την αντικατάσταση του άρθρου 20, με το ακόλουθο άρθρο:

«Πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους. 20. Ανεξαρτήτως των διατάξεων του άρθρου 3, οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται σε όλους τους θρησκευτικούς ή πολιτικούς γάμους, ανεξαρτήτως του τόπου ή του χρόνου τέλεσής τους.»

Τροποποίηση του άρθρου 21 του βασικού νόμου.

11. Το άρθρο 21 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή στο εδάφιο (2) των λέξεων «ή ανυπόστατος» (πρώτη γραμμή), της φράσης «ή να αναγνωρισθεί ως ανυπόστατος, ανάλογα με την περίπτωση,» (δεύτερη και τρίτη γραμμή) και της φράσης «ή αναγνώριση του ανυπόστατου» (πέμπτη και έκτη γραμμή).

Τροποποίηση του άρθρου 22 του βασικού νόμου.

12. Το άρθρο 22 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την αντικατάσταση της παραγράφου (α) του εδαφίου (1), με την ακόλουθη παράγραφο:

«(α) Από τον σύζυγο ο οποίος ήταν ανίκανος για σύναψη γάμου κατά τον χρόνο τέλεσής του σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (2) του άρθρου 14 ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο με άμεσο έννομο συμφέρον·» και

(β) με την αντικατάσταση στο εδάφιο (3) της φράσης «κηρυχθεί γάμος ανυπόστατος δυνάμει του εδαφίου (2) του άρθρου 21,» (πρώτη και δεύτερη γραμμή), με τη φράση «αναγνωρισθεί γάμος ως ανυπόστατος».

Τροποποίηση του άρθρου 23 του βασικού νόμου.

13. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την αντικατάσταση του άρθρου 23, με το ακόλουθο άρθρο:

«Παραγραφή δικαιώματος έγερσης αγωγής για ακύρωση ακυρώσιμου γάμου. 23. Αγωγή για ακύρωση ακυρώσιμου γάμου δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) του άρθρου 21 δεν εγείρεται-

(α) από τον σύζυγο ο οποίος ήταν ανίκανος για σύναψη γάμου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (2) του άρθρου 14, μετά από την παρέλευση έξι (6) μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία κατέστη ικανός·

(β) από πρόσωπο με άμεσο έννομο συμφέρον, ως αυτό προβλέπεται στις διατάξεις του εδαφίου (4) του άρθρου 22, όταν ο σύζυγος ο οποίος ήταν ανίκανος για σύναψη γάμου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (2) του άρθρου 14 κατέστη ικανός· και

(γ) από τον σύζυγο ο οποίος έχει εξαναγκαστεί να συνάψει γάμο ή τελεί υπό πλάνη σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων (β) και (γ) του εδαφίου (2) του άρθρου 14, μετά από την παρέλευση έξι (6) μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία έπαισε να υφίσταται η πλάνη ή η απειλή, ανάλογα με την περίπτωση.»

Τροποποίηση του άρθρου 24 του βασικού νόμου.

14. Το άρθρο 24 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή της φράσης «παύει να έχει οποιαδήποτε αποτελέσματα από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης, και γάμος που αναγνωρίζεται με τέτοια απόφαση ως ανυπόστατος.» (δεύτερη μέχρι τέταρτη γραμμή).

Τροποποίηση του άρθρου 25 του βασικού νόμου.

15. Το άρθρο 25 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση της φράσης «ή αναγνωρίζεται ως ανυπόστατος με δικαστική απόφαση,» (δεύτερη και τρίτη γραμμή), με τη φράση «με δικαστική απόφαση ή αναγνωρίζεται ως ανυπόστατος».

Τροποποίηση του άρθρου 26 του βασικού νόμου.

16. Το άρθρο 26 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση στο εδάφιο (1) της φράσης «Η αναγνώριση γάμου ως ανυπόστατου δυνάμει του εδαφίου (2) του άρθρου 21» (πρώτη και δεύτερη γραμμή), με τη φράση «Η ακύρωση ή η κήρυξη γάμου ως άκυρου δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 21»· και
- (β) με την αντικατάσταση του εδαφίου (3), με το ακόλουθο εδάφιο και την αναρίθμησή του σε εδάφιο (2):

«(2) Τα δικαιώματα τα οποία εκάστοτε ισχύουν σε περίπτωση διαζυγίου ισχύουν και στην περίπτωση που πρόσωπο τέλεσε γάμο κατόπιν απειλής σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (γ) του εδαφίου (2) του άρθρου 14 και, σε περίπτωση θανάτου του άλλου συζύγου μετά από την ακύρωση του γάμου, εναντίον των κληρονόμων του.».

Τροποποίηση του άρθρου 27 του βασικού νόμου.

17. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την αντικατάσταση του άρθρου 27, με το ακόλουθο άρθρο:

«Λόγοι διαζυγίου. 27.-(1) Γάμος δύναται να λυθεί με δικαστική απόφαση από Δικαστήριο, κατόπιν καταχώρισης αγωγής διαζυγίου για τους ακόλουθους λόγους:

- (α) Όταν οι μεταξύ των συζύγων σχέσεις έχουν κλονισθεί ισχυρά για λόγο ο οποίος αφορά το πρόσωπο του εναγομένου ή και των δύο (2) συζύγων σε τέτοιο βαθμό, ώστε βάσιμα να είναι αφόρητη η εξακολούθηση της έγγαμης σχέσης για τον ενάγοντα:

Νοείται ότι, εκτός εάν ο εναγόμενος αποδείξει το αντίθετο, οι σχέσεις μεταξύ των συζύγων τεκμαίρεται ότι έχουν κλονισθεί και είναι αφόρητη για τον ενάγοντα η εξακολούθηση της έγγαμης σχέσης για λόγο ο οποίος αφορά το πρόσωπο του εναγομένου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (1), σε περίπτωση διγαμίας, μοιχείας ή εγκατάλειψης του ενάγοντα, ή επιβουλής της ζωής του από τον εναγόμενο ή άσκησης βίας εναντίον του ή εναντίον τέκνου από τον εναγόμενο, κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο “βία” από τις διατάξεις του περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμου·

119(Ι) του 2000
212(Ι) του 2004
172(Ι) του 2015
78(Ι) του 2017
95(Ι) του 2019.

- (β) όταν οι μεταξύ των συζύγων σχέσεις έχουν αμάχητα κλονισθεί λόγω του ότι βρίσκονται σε διάσταση επί δύο (2) τουλάχιστον χρόνια:

Νοείται ότι, η συμπλήρωση του προβλεπόμενου χρόνου διάστασης δεν εμποδίζεται από μικρές διακοπές οι οποίες έγιναν ως προσπάθεια αποκατάστασης των σχέσεων ανάμεσα στους συζύγους και οι οποίες στο σύνολό τους δεν υπερβαίνουν τους τρεις (3) μήνες·

- (γ) όταν οι μεταξύ των συζύγων σχέσεις έχουν αμάχητα κλονισθεί λόγω του ότι οι σύζυγοι με ελεύθερη και ανεπηρέαστη βούληση συναινούν από κοινού όπως ο γάμος τους λυθεί με αίτηση για συναινετική λύση του γάμου:

Νοείται ότι, η αίτηση δύναται να καταχωρισθεί από κοινού ή από τον ένα εκ των δύο (2) συζύγων τουλάχιστον έξι (6) μήνες μετά από την τέλεση του γάμου:

Νοείται περαιτέρω ότι, η συναίνεση των συζύγων δηλώνεται ενώπιον του Δικαστηρίου:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, σε περίπτωση κατά την οποία υπάρχουν ανήλικα τέκνα, το Δικαστήριο εκδίδει απόφαση για λύση του γάμου κατά την εν λόγω συνεδρία, εφόσον οι σύζυγοι έχουν καταχωρίσει στο Δικαστήριο αντίγραφο της δικαστικής απόφασης, η οποία ρυθμίζει ζητήματα επιμέλειας τέκνων ή επικοινωνίας με αυτά, ή αίτηση με την οποία ζητείται από το Δικαστήριο η έκδοση εκ συμφώνου απόφασης για τα εν λόγω ζητήματα, η οποία και εκδίδεται στην ίδια συνεδρία:

(δ) λόγω αλλαγής φύλου του εναγόμενου ή του ενάγοντα· και

(ε) λόγω αφάνειας του άλλου συζύγου.

(2) Ο θάνατος του ενός εκ των δύο (2) συζύγων επιφέρει λύση του γάμου.».

Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 2(Ι) του 2023

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ
ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 1990 ΕΩΣ 2009

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

23 του 1990
247 του 1990
231 του 1991
88(Ι) του 1994
33(Ι) του 1996
61(Ι) του 1997
26(Ι) του 1998
92(Ι) του 1998
46(Ι) του 1999
96(Ι) του 1999
58(Ι) του 2000
63(Ι) του 2006
69(Ι) του 2009.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμους του 1990 έως 2009 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμοι του 1990 έως 2023.

Τροποποίηση
του άρθρου 2
του βασικού
νόμου.

2. Το άρθρο 2 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη στο εδάφιο (2), στην κατάλληλη αλφαβητική σειρά, των ακόλουθων νέων όρων και των ορισμών αυτών:

«“δικαστής” σημαίνει τον Πρόεδρο και τον Δικαστή του Οικογενειακού Δικαστηρίου.

“θρησκευτική ομάδα” σημαίνει τη θρησκευτική ομάδα για την οποία ισχύουν οι διατάξεις της παραγράφου (3) του Άρθρου 2 του Συντάγματος.

“παιδί” σημαίνει πρόσωπο ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών.».

Τροποποίηση
του άρθρου 3
του βασικού
νόμου.

3. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την αντικατάσταση του άρθρου 3, με το ακόλουθο άρθρο:

«Οικογενειακά Δικαστήρια. 3.-(1) Τα Οικογενειακά Δικαστήρια συγκροτούνται από έναν (1) Πρόεδρο και τέτοιο αριθμό Δικαστών, ως το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο ήθελε ορίσει.

(2) Τα Οικογενειακά Δικαστήρια συνεδριάζουν σε μονομελή σύνθεση.».

Τροποποίηση
του άρθρου 4
του βασικού
νόμου.

4. Το άρθρο 4 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση στο εδάφιο (3) της φράσης «του εδαφίου (3)» (πρώτη γραμμή), με τη φράση «του εδαφίου (2)».

Τροποποίηση
του άρθρου 5
του βασικού
νόμου.

5. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την αντικατάσταση του άρθρου 5, με το ακόλουθο άρθρο:

«Προσόντα διορισμού δικαστών. 5.-(1)(α) Ουδείς διορίζεται ως Πρόεδρος ή ως Δικαστής Οικογενειακού Δικαστηρίου, εκτός εάν κατέχει τα προσόντα τα οποία απαιτούνται για διορισμό στη θέση του Ανώτερου Επαρχιακού Δικαστή ή του Επαρχιακού Δικαστή, αντίστοιχα, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δικαστηρίων Νόμου.

14 του 1960
50 του 1962
11 του 1963
8 του 1969
40 του 1970
58 του 1972

1 του 1980
35 του 1982
29 του 1983
91 του 1983
16 του 1984
51 του 1984
83 του 1984
93 του 1984
18 του 1985
71 του 1985
89 του 1985
96 του 1986
317 του 1987
49 του 1988
64 του 1990
136 του 1991
149 του 1991
237 του 1991
42(Ι) του 1992
43(Ι) του 1992
102(Ι) του 1992
26(Ι) του 1993
82(Ι) του 1995
102(Ι) του 1996
4(Ι) του 1997
53(Ι) του 1997
90(Ι) του 1997
27(Ι) του 1998
53(Ι) του 1998
110(Ι) του 1998
34(Ι) του 1999
146(Ι) του 1999
41(Ι) του 2000
32(Ι) του 2001
40(Ι) του 2002
80(Ι) του 2002
140(Ι) του 2002
206(Ι) του 2002
17(Ι) του 2004
165(Ι) του 2004
268(Ι) του 2004
21(Ι) του 2006
99(Ι) του 2007
170(Ι) του 2007
76(Ι) του 2008
81(Ι) του 2008
118(Ι) του 2008
119(Ι) του 2008
36(Ι) του 2009
129(Ι) του 2009
138(Ι) του 2009
19(Ι) του 2010
166(Ι) του 2011
30(Ι) του 2013
46(Ι) του 2014
191(Ι) του 2014
29(Ι) του 2017
109(Ι) του 2017
5(Ι) του 2020
102(Ι) του 2020
199(Ι) του 2020
70(Ι) του 2022
146(Ι) του 2022.

(β) Ο Πρόεδρος και οι Δικαστές του Οικογενειακού Δικαστηρίου διορίζονται από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (1), για τον διορισμό δικαστή

απαιτείται επιπρόσθετα ευρεία γνώση σε θέματα οικογενειακού δικαίου ή αποδεδειγμένη εμπειρία στον χειρισμό δικαστικών υποθέσεων οι οποίες εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του Οικογενειακού Δικαστηρίου.

101(Ι) του 2020. (3) Οι δικαστές παρακολουθούν ετησίως εκπαιδευτικά προγράμματα, τα οποία διοργανώνονται από τη Σχολή Δικαστών δυνάμει των διατάξεων του περι της Ίδρυσης και Λειτουργίας Σχολής Δικαστών Νόμου, ή αντίστοιχα προγράμματα.

(4) Οι δικαστές αποτελούν μέλη της δικαστικής υπηρεσίας της Δημοκρατίας.».

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου.

6. Το άρθρο 6 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αρίθμηση του υφιστάμενου κειμένου σε εδάφιο (1) και την προσθήκη, αμέσως μετά, των ακόλουθων νέων εδαφίων:

«(2) Ο Πρόεδρος του Οικογενειακού Δικαστηρίου μεριμνά, ώστε ο ίδιος δικαστής να επιλαμβάνεται όλων των υποθέσεων οι οποίες εγείρονται σε οποιοδήποτε χρόνο μεταξύ των ίδιων διαδίκων ενώπιον του ίδιου Οικογενειακού Δικαστηρίου.

(3) Οι δικαστές, εφόσον κρίνουν ότι είναι προς το συμφέρον του παιδιού, δύνανται να διατάσσουν αυτεπαγγέλτως την παροχή συμβουλευτικής και/ή ψυχολογικής στήριξης σε παιδί, χωρίς να απαιτείται συγκατάθεση των γονέων του:

Νοείται ότι, η αντιμισθία του προσώπου το οποίο παρέχει συμβουλευτική ή/και ψυχολογική στήριξη στο παιδί καταβάλλεται από τον ένα ή και τους δύο διαδίκους, αναλόγως της απόφασης του Οικογενειακού Δικαστηρίου.».

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου.

7. Το εδάφιο (2) του άρθρου 8 του βασικού νόμου διαγράφεται.

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου.

8. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την αντικατάσταση του άρθρου 9, με το ακόλουθο άρθρο:

«Προσωρινή απουσία ή ανικανότητα.

9.-(1) Σε περίπτωση προσωρινής απουσίας ή ανικανότητας Δικαστή του Οικογενειακού Δικαστηρίου, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο δύναται να διορίσει μέλος της δικαστικής υπηρεσίας το οποίο πληροί τα προσόντα τα οποία απαιτούνται για τη θέση Επαρχιακού Δικαστή, για να εκτελεί τα καθήκοντα και να ασκεί τις εξουσίες Δικαστή του Οικογενειακού Δικαστηρίου για το χρονικό διάστημα και υπό τους όρους οι οποίοι καθορίζονται στο έγγραφο διορισμού του.

(2) Σε περίπτωση απουσίας ή ανικανότητας Προέδρου του Οικογενειακού Δικαστηρίου, το Ανώτατο Δικαστήριο δύναται να διορίσει Πρόεδρο Επαρχιακού Δικαστηρίου ή Ανώτερο Επαρχιακό Δικαστή για να ασκεί τα καθήκοντα και τις εξουσίες Προέδρου του Οικογενειακού Δικαστηρίου για χρονικό διάστημα και υπό τους όρους οι οποίοι καθορίζονται στο έγγραφο διορισμού.

(3) Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο δύναται να διορίσει εκ των προτέρων πρόσωπα τα οποία θα εκτελούν δυνάμει των διατάξεων των εδαφίων (1) και (2), τα καθήκοντα Προέδρου ή Δικαστή του Οικογενειακού Δικαστηρίου σε περίπτωση προσωρινής απουσίας ή ανικανότητας.».

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου.

9. Το εδάφιο (2) του άρθρου 11 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την προσθήκη στην παράγραφο (α), αμέσως μετά τη φράση «θέσμια της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας» (πρώτη και δεύτερη γραμμή), της φράσης «ή τους κανόνες θρησκευτικής ομάδας ή οποιασδήποτε άλλης θρησκείας ή οποιουδήποτε άλλου δόγματος»·

- (β) με τη διαγραφή της παραγράφου (β)· και
- (γ) με την προσθήκη στην παράγραφο (δ), αμέσως μετά τη λέξη «σύμφωνα» (δεύτερη γραμμή), της φράσης «με το ενωσιακό δίκαιο ή».

Τροποποίηση
του άρθρου 12
του βασικού
νόμου.

10. Το άρθρο 12 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση στο τέλος της παραγράφου (β) του εδαφίου (1) του σημείου της τελείας με το σημείο της άνω τελείας και της λέξης «και» και την προσθήκη, αμέσως μετά, των ακόλουθων νέων παραγράφων:

«(γ) ο ένας γονέας και το παιδί μετοικούν νόμιμα σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο άλλος γονέας, ο οποίος συνεχίζει να διαμένει στην επαρχία για την οποία ιδρύθηκε το Οικογενειακό Δικαστήριο, επιθυμεί την τροποποίηση διατάγματος επικοινωνίας το οποίο εκδόθηκε πριν από τη μετοίκηση του ενός γονέα και του παιδιού, για χρονική περίοδο τριών (3) μηνών από τη μετοίκηση:

Νοείται ότι, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση κατά την οποία ο δικαιούχος του δικαιώματος προσωπικής επικοινωνίας έχει αποδεχθεί την αρμοδιότητα των δικαστηρίων της νέας συνήθους διαμονής του παιδιού συμμετέχοντας σε διαδικασία ενώπιόν τους, χωρίς αμφισβήτηση της δικαιοδοσίας τους· και

(δ) η διαφορά αφορά περιουσία, σύμφωνα με την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις διατάξεις του άρθρου 2 του περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων Νόμου, και ουδείς από τους διάδικους διαμένει στη Δημοκρατία:

232 του 1991
49(I) του 1995
34(I) του 1996
25(I) του 1998
58(I) του 1999
62(I) του 2006
169(I) του 2006
67(I) του 2008.

Νοείται ότι, αρμοδιότητα εκδίκασης του συνόλου της περιουσιακής διαφοράς κέκτηται οποιοδήποτε από τα Οικογενειακά Δικαστήρια:

Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση κατά την οποία η περιουσιακή διαφορά περιλαμβάνει ακίνητη ιδιοκτησία, αρμοδιότητα για εκδίκαση του συνόλου της διαφοράς κέκτηται το Οικογενειακό Δικαστήριο της επαρχίας εντός της οποίας βρίσκεται η εν λόγω ακίνητη ιδιοκτησία:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, σε περίπτωση κατά την οποία η ακίνητη ιδιοκτησία βρίσκεται σε περισσότερες της μίας Επαρχίας, αρμοδιότητα εκδίκασης της υπόθεσης κέκτηται οποιοδήποτε από τα Οικογενειακά Δικαστήρια της επαρχίας εντός της οποίας βρίσκεται η ακίνητη ιδιοκτησία, κατ' αποκλεισμό άλλου συναρμόδιου Οικογενειακού Δικαστηρίου.»·

- (β) με την προσθήκη, αμέσως μετά το εδάφιο (1), του ακόλουθου νέου εδαφίου:

«(1Α) Ανεξαρτήτως των διατάξεων του εδαφίου (1), η κατά τόπο αρμοδιότητα Οικογενειακού Δικαστηρίου δύναται να επεκταθεί, ώστε το ίδιο Οικογενειακό Δικαστήριο να επιληφθεί όλων των υποθέσεων οι οποίες εγείρονται μεταξύ των ίδιων διαδίκων, εφόσον προηγουμένως υποβληθεί σχετικό αίτημα ενός εκ των διαδίκων και το Οικογενειακό Δικαστήριο κρίνει ότι με αυτόν τον τρόπο εξυπηρετείται το συμφέρον απονομής της δικαιοσύνης, λαμβάνοντας υπόψη το συμφέρον του παιδιού, όταν η διαφορά αφορά παιδί:

Νοείται ότι, ο δικαστής επιλαμβάνεται όλων των υποθέσεων μεταξύ των ίδιων διαδίκων:

Νοείται περαιτέρω ότι, η διαδικασία παραπομπής από ένα Οικογενειακό Δικαστήριο σε άλλο Οικογενειακό Δικαστήριο δυνατόν να καθορισθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο με διαδικαστικό κανονισμό.» και

- (γ) με την αντικατάσταση στο εδάφιο (2) της φράσης «Σε περίπτωση που» (πρώτη γραμμή), με τη φράση «Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (1Α), σε περίπτωση κατά την οποία».

Τροποποίηση του βασικού νόμου με τη διαγραφή του άρθρου 13.

- 11.** Ο βασικός νόμος τροποποιείται με τη διαγραφή του άρθρου 13.

Τροποποίηση του άρθρου 14 του βασικού νόμου.

- 12.** Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την αντικατάσταση του άρθρου 14, με το ακόλουθο άρθρο:

«Εφαρμοζόμενο δίκαιο. 14. Τα Οικογενειακά Δικαστήρια εφαρμόζουν, τηρουμένων των αναλογιών, το δίκαιο το οποίο προβλέπεται στις διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου 29 του περί Δικαστηρίων Νόμου.».

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 16Α.

- 13.** Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το άρθρο 16, του ακόλουθου νέου άρθρου:

«Δίκη κεκλεισμένων των θυρών. 16Α. Τα Οικογενειακά Δικαστήρια, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως σε περίπτωση κατά την οποία παιδί εμφανίζεται ως μάρτυρας, δύνανται να διατάξουν όπως η ακροαματική διαδικασία ή μέρος της διεξαχθεί κεκλεισμένων των θυρών για σκοπούς διασφάλισης της ιδιωτικής ζωής των διαδίκων ή/και του παιδιού ή/και του συμφέροντος του παιδιού.».

Τροποποίηση του άρθρου 17 του βασικού νόμου.

- 14.** Το άρθρο 17 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την τροποποίηση του εδαφίου (1) ως ακολούθως:

(i) Με την αντικατάσταση στο εδάφιο (1) της φράσης «στον Επίσκοπο σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Απόπειρας Συνδιαλλαγής και Πνευματικής Λύσης του Γάμου Νόμου» (δεύτερη και τρίτη γραμμή), με τη φράση «στον Επίσκοπο ή στον αρμόδιο θρησκευτικό ηγέτη σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 και 10, αντίστοιχα, του περί Απόπειρας Συνδιαλλαγής και Πνευματικής Λύσης του Γάμου Νόμου» και

(ii) με την αντικατάσταση στο τέλος αυτού του σημείου της τελείας με το σημείο της άνω και κάτω τελείας και την προσθήκη, αμέσως μετά, της ακόλουθης επιφύλαξης:

«Νοείται ότι, τα Οικογενειακά Δικαστήρια δύνανται, εφόσον το επιβάλλουν λόγοι επιείκειας και ενόψει των ειδικών συνθηκών του καθενός από τους συζύγους και του συμφέροντος των παιδιών, να παρατείνουν την παραχώρηση σε σύζυγο της αποκλειστικής χρήσης ολόκληρης ή τμήματος της οικογενειακής στέγης ακόμη και μετά από τη λύση του γάμου, για χρονική περίοδο η οποία δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη από τη λύση του γάμου.»

- (β) με την αντικατάσταση στο εδάφιο (2) της φράσης «στον Επίσκοπο σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Απόπειρας Συνδιαλλαγής και Πνευματικής Λύσης του Γάμου Νόμου»

(δεύτερη και τρίτη γραμμή), με τη φράση «στον Επίσκοπο ή στον αρμόδιο θρησκευτικό ηγέτη σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 και 10, αντίστοιχα, του περί Απόπειρας Συνδιαλλαγής και Πνευματικής Λύσης του Γάμου Νόμου» και

- (γ) με την αντικατάσταση στο εδάφιο (3) της φράσης «στον Επίσκοπο σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Απόπειρας Συνδιαλλαγής και Πνευματικής Λύσης του Γάμου Νόμου» (δεύτερη έως τέταρτη γραμμή), με τη φράση «στον Επίσκοπο ή στον αρμόδιο θρησκευτικό ηγέτη σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 και 10, αντίστοιχα, του περί Απόπειρας Συνδιαλλαγής και Πνευματικής Λύσης του Γάμου Νόμου».

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη των νέων άρθρων 17Α και 17Β.

15. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το άρθρο 17, των ακόλουθων νέων άρθρων:

«Εξουσία Οικογενειακών Δικαστηρίων για ρύθμιση οικογενειακών σχέσεων με την καταχώριση μίας αίτησης.

17Α.-(1) Τα Οικογενειακά Δικαστήρια δύνανται, με την καταχώριση μίας αίτησης ενός εκ των συζύγων ή και των δύο (2) συζύγων από κοινού, να επιλαμβάνονται της εκδίκασης υποθέσεων σχετικά με τις σχέσεις συζύγων και σχέσεις γονέων και τέκνων στην οποία να περιλαμβάνονται θέματα που αφορούν τη γονική μέριμνα, τη διατροφή, την οικογενειακή στέγη και τη χρήση κινητής περιουσίας.

(2) Τα Οικογενειακά Δικαστήρια, στο πλαίσιο της εκδίκασης των προβλεπόμενων στις διατάξεις του εδαφίου (1) υποθέσεων, δύνανται να διατάσσουν όπως στην έκθεση, η οποία συντάσσεται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας σχετικά με την κοινωνικοοικονομική κατάσταση των διαδίκων, περιλαμβάνεται κατάσταση εισοδημάτων αμφοτέρων των διαδίκων.

Εξουσία Οικογενειακών Δικαστηρίων για προσωρινή ρύθμιση οικογενειακών σχέσεων.

17Β.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 32 του περί Δικαστηρίων Νόμου, Οικογενειακό Δικαστήριο δύνανται, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση ενός εκ των συζύγων ή και των δύο (2) συζύγων από κοινού, να εκδώσει, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, προσωρινό διάταγμα, με το οποίο να ρυθμίζονται οι σχέσεις των συζύγων και οι σχέσεις των γονέων και τέκνων σχετικά με θέματα τα οποία αφορούν τη γονική μέριμνα, τη διατροφή, την οικογενειακή στέγη και τη χρήση κινητής περιουσίας:

14 του 1960
50 του 1962
11 του 1963
8 του 1969
40 του 1970
58 του 1972
1 του 1980
35 του 1982
29 του 1983
91 του 1983
16 του 1984
51 του 1984
83 του 1984
93 του 1984
18 του 1985
71 του 1985
89 του 1985
96 του 1986
317 του 1987
49 του 1988
64 του 1990
136 του 1991
149 του 1991
237 του 1991
42(Ι) του 1992
43(Ι) του 1992
102(Ι) του 1992
26(Ι) του 1993
82(Ι) του 1995

102(Ι) του 1996
 4(Ι) του 1997
 53(Ι) του 1997
 90(Ι) του 1997
 27(Ι) του 1998
 53(Ι) του 1998
 110(Ι) του 1998
 34(Ι) του 1999
 146(Ι) του 1999
 41(Ι) του 2000
 32(Ι) του 2001
 40(Ι) του 2002
 80(Ι) του 2002
 140(Ι) του 2002
 206(Ι) του 2002
 17(Ι) του 2004
 165(Ι) του 2004
 268(Ι) του 2004
 21(Ι) του 2006
 99(Ι) του 2007
 170(Ι) του 2007
 76(Ι) του 2008
 81(Ι) του 2008
 118(Ι) του 2008
 119(Ι) του 2008
 36(Ι) του 2009
 129(Ι) του 2009
 138(Ι) του 2009
 19(Ι) του 2010
 166(Ι) του 2011
 30(Ι) του 2013
 46(Ι) του 2014
 191(Ι) του 2014
 29(Ι) του 2017
 109(Ι) του 2017
 5(Ι) του 2020
 102(Ι) του 2020
 199(Ι) του 2020
 70(Ι) του 2022
 146(Ι) του 2022
 168(Ι) του 2022.

Νοείται ότι, η αίτηση η οποία υποβάλλεται για έκδοση προσωρινού διατάγματος δυνατό να περιλαμβάνει πέραν του ενός θέματος, ως αυτά αναφέρονται πιο πάνω, για προσωρινή ρύθμιση αυτών:

Νοείται περαιτέρω ότι, ο ίδιος δικαστής επιλαμβάνεται όλων των υποθέσεων που αφορούν τα πιο πάνω θέματα μεταξύ των ιδίων διαδίκων.».

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 29.

16. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το άρθρο 28, του ακόλουθου νέου άρθρου:

«Μεταβατικές διατάξεις.

2(Ι) του 2023.

23 του 1990
 247 του 1990
 231 του 1991
 88(Ι) του 1994
 33(Ι) του 1996
 61(Ι) του 1997
 26(Ι) του 1998

29.-(1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Θρησκευτικές Ομάδες) Νόμου, από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των διατάξεων του περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικού) Νόμου του 2023, αίτηση για λύση γάμου δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου (β) του εδαφίου (2) του άρθρου 11 των περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμων του 1990 έως 2009, εμπίπτει στην αποκλειστική δικαιοδοσία των Οικογενειακών Δικαστηρίων τα οποία συγκροτούνται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 3 του παρόντος Νόμου:

92(Ι) του 1998
46(Ι) του 1999
96(Ι) του 1999
58(Ι) του 2000
63(Ι) του 2006
69(Ι) του 2009.

2(Ι) του 2023. Νοείται ότι, εκκρεμούσες διαδικασίες κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των διατάξεων του περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικού) Νόμου του 2023 ενώπιον άλλων δικαστηρίων, των οποίων η δικαιοδοσία έχει μεταβιβαστεί με τις διατάξεις του εν λόγω Νόμου στα Οικογενειακά Δικαστήρια, συνεχίζονται και αποπερατώνονται ενώπιον των Δικαστηρίων όπου εκκρεμούν.

2(Ι) του 2023. (2) Εκκρεμούσες διαδικασίες κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των διατάξεων του περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικού) Νόμου του 2023, των οποίων η ακροαματική διαδικασία έχει αρχίσει με την κατάθεση μαρτύρων, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται ενώπιον του Δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμούν, όπως αυτό ήταν συγκροτημένο πριν από την ημερομηνία της έναρξης της ισχύος των διατάξεων του εν λόγω Νόμου, ανεξαρτήτως των διατάξεων του άρθρου 3 του παρόντος Νόμου.».

Ο περί της Δέκατης Όγδοης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2023 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 3(Ι) του 2023

Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΕΚΑΤΗΣ ΟΓΔΟΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2023

Προοίμιο. ΕΠΕΙΔΗ, με τον περί της Πρώτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμο τροποποιήθηκε το Άρθρο 95 του 1989. 111 του Συντάγματος, ώστε, μεταξύ άλλων, να παρασχεθεί η δυνατότητα συγκρότησης οικογενειακών δικαστηρίων για τη διάγνωση παντός ζητήματος, το οποίο σχετίζεται με το διαζύγιο, τον χωρισμό από κοίτης και τραπέζης, τη συνοίκηση συζύγων ή τις οικογενειακές σχέσεις των ανηκόντων στην ελληνική ορθόδοξη Εκκλησία και των ανηκόντων σε θρησκευτικές ομάδες για τις οποίες ισχύουν οι διατάξεις της τρίτης παραγράφου του Άρθρου 2 του Συντάγματος,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, με τον ως άνω Νόμο, προβλέφθηκε ότι έκαστο οικογενειακό δικαστήριο στην περί διαζυγίου δίκη σύγκεται εκ τριών δικαστών, ένας εκ των οποίων είναι αξιωματούχος κληρικός, νομομαθής, διοριζόμενος από την ελληνική ορθόδοξη Εκκλησία και προεδρεύει αυτού, και σε περίπτωση κατά την οποία δεν διορίζεται αξιωματούχος κληρικός ως ανωτέρω, το Ανώτατο Δικαστήριο διορίζει τον Πρόεδρο του δικαστηρίου, ενώ κάθε άλλη δίκη σύγκεται εξ ενός δικαστή,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, έως σήμερα δεν διορίστηκε νομομαθής κληρικός κατά τα ανωτέρω και τα οικογενειακά δικαστήρια στην περί διαζυγίου δίκη σύγκεινται εκ τριών δικαστών, οι οποίοι διορίζονται από το Ανώτατο Δικαστήριο,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, για σκοπούς εξοικονόμησης δικαστικού χρόνου και ταχύτερης απονομής της δικαιοσύνης, ο θεσμός του πλήρους επαρχιακού δικαστηρίου έχει καταργηθεί και όλες οι υποθέσεις πολιτικής δικαιοδοσίας εκδικάζονται από μονομελή δικαστήρια,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, για τους ίδιους σκοπούς, είναι προς το συμφέρον της δικαιοσύνης να καθορίζεται με νόμο η σύνθεση του οικογενειακού δικαστηρίου, χωρίς να υφίσταται διάκριση μεταξύ δίκης διαζυγίου και οποιασδήποτε άλλης δίκης,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, το Άρθρο 111 του Συντάγματος προβλέπει ότι για τους ανήκοντες στην ελληνική ορθόδοξη Εκκλησία ισχύουν οι λόγοι διαζυγίου οι οποίοι προβλέπονται στο Σύνταγμα, στους οποίους περιλαμβάνονται οι λόγοι οι οποίοι προβλέπονται στο Καταστατικό της Αγιοπάτης Εκκλησίας της Κύπρου, τους οποίους, ωστόσο, η ίδια η Εκκλησία της Κύπρου αφαίρεσε από το νέο καταστατικό της,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, δέον όπως οι λόγοι διαζυγίου μη προβλέπονται από το Σύνταγμα, αλλά ρυθμίζονται από Νόμο, ώστε να δύναται να αναπροσαρμόζονται ανάλογα με τις συνεχώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές ανάγκες,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, δέον όπως σε μία σύγχρονη και ευνομούμενη πολιτεία ισχύουν οι ίδιοι λόγοι διαζυγίου για όλους τους πολίτες και κατοίκους της Δημοκρατίας, ώστε να διασφαλίζεται η ισότητα και παράλληλα η νομική σαφήνεια και ο εξορθολογισμός της νομοθεσίας,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, το Άρθρο 111 του Συντάγματος δεν περιλαμβάνεται στα θεμελιώδη Άρθρα του Συντάγματος, τα οποία δεν δύναται καθ' οιονδήποτε τρόπο να τροποποιηθούν ή να καταργηθούν,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, συνεπεία της συνεχιζόμενης τουρκικής κατοχής και των επικρατουσών ιδιαιτεροτήτων συνθηκών στη Δημοκρατία, οι Τουρκοκύπριοι δεν συμμετέχουν στην εκλογή και λειτουργία της Βουλής των Αντιπροσώπων,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, το δίκαιο της ανάγκης δικαιολογεί τη διατήρηση της εξουσίας της Βουλής των Αντιπροσώπων να τροποποιεί μη θεμελιώδεις διατάξεις του Συντάγματος,

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

95 του 1989
106(Ι) του 1996
115(Ι) του 1996
104(Ι) του 2002
127(Ι) του 2006
51(Ι) του 2010
68(Ι) του 2013
130(Ι) του 2015

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Δέκατης Όγδοης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2023.

69(I) του 2016
93(I) του 2016
100(I) του 2019
128(I) του 2019
160(I) του 2019
161(I) του 2019
135(I) του 2020
67(I) του 2022
103(I) του 2022.

Τροποποίηση
του Άρθρου 111
του Συντάγματος.

2. Το Άρθρο 111 του Συντάγματος τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αρίθμηση της παραγράφου 1 σε παράγραφο 1Α και την προσθήκη, αμέσως μετά τη φράση «αναλόγως της περιπτώσεως.» (δέκατη γραμμή), της φράσης «Νόμος θέλει προβλέψει για τις λοιπές εν γένει οικογενειακές σχέσεις, περιλαμβανομένου του διαζυγίου.»·
- (β) με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο 1Α, όπως αυτή έχει αριθμηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω, της ακόλουθης νέας παραγράφου:
- «1Β. Παν ζήτημα των ανηκόντων στην ελληνική ορθόδοξη Εκκλησία και των ανηκόντων σε θρησκευτική ομάδα για την οποία ισχύουν οι διατάξεις της παραγράφου (3) του Άρθρου 2, το οποίο σχετίζεται με τον γάμο, το κύρος του γάμου, το διαζύγιο, τον χωρισμό από κοίτης και τραπέζης, τη συνοίκηση των συζύγων ή τις οικογενειακές σχέσεις διαγιγνώσκεται από οικογενειακά δικαστήρια, ως νόμος θέλει ορίσει.»·
- (γ) με τη διαγραφή των παραγράφων 2 και 3·
- (δ) με την αντικατάσταση της παραγράφου 4, με την ακόλουθη παράγραφο:
- «4. Νόμος θέλει προβλέψει για την έφεση κατά των αποφάσεων των οικογενειακών δικαστηρίων.»· και
- (ε) με την προσθήκη στην παράγραφο 5, αμέσως μετά τη φράση «Ελληνικήν Κοινότητα» (δεύτερη και τρίτη γραμμή), της φράσης «ή στην ελληνικήν ορθόδοξον Εκκλησίαν ή σε θρησκευτική ομάδα για την οποία ισχύουν οι διατάξεις της παραγράφου (3) του Άρθρου 2».

Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 4933, 13.1.2023

Ν. 4(Ι)/2023

Ο περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 4(Ι) του 2023

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ
(ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ)
ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 2013 ΕΩΣ 2021**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

- Συνοπτικός τίτλος.
184(Ι) του 2013
131(Ι) του 2016
127(Ι) του 2021.
- Μεταβατικές διατάξεις.
- Κεφ. 96.
14 του 1959
67 του 1963
6 του 1964
65 του 1964
12 του 1969
38 του 1969
13 του 1974
28 του 1974
24 του 1978
25 του 1979
80 του 1982
15 του 1983
9 του 1986
115 του 1986
199 του 1986
53 του 1987
87 του 1987
316 του 1987
108 του 1988
243 του 1988
122 του 1990
97(Ι) του 1992
45(Ι) του 1994
14(Ι) του 1996
52(Ι) του 1996
37(Ι) του 1997
72(Ι) του 1997
71(Ι) του 1998
1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμους του 2013 έως 2021 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμοι του 2013 έως 2023.
- 2.-(1) Κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 11(1)(α)(i) και 11(4)(στ)(i) του βασικού νόμου και τηρουμένων των διατάξεων των εδαφίων (2) και (3) του παρόντος άρθρου, η Αρμόδια Αρχή δύναται να χορηγήσει ή να ανανεώσει Άδεια σε σχέση με εγκατάσταση που λειτούργησε πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου, για την οποία δεν υφίσταται έγκυρη και εν ισχύι πολεοδομική άδεια και/ή άδεια οικοδομής και/ή πιστοποιητικό έγκρισης, νοουμένου ότι η εγκατάσταση πληροί τις λοιπές προϋποθέσεις των διατάξεων του άρθρου 11 του βασικού νόμου και κατά την αρχική της λειτουργία είχε εξασφαλίσει πολεοδομική άδεια και/ ή άδεια οικοδομής.
- (2) Η χορήγηση ή ανανέωση Άδειας από την Αρμόδια Αρχή δυνάμει του εδαφίου (1) είναι δυνατή μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2024 αποκλειστικά για τις εγκαταστάσεις που λειτούργησαν πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου και νοουμένου ότι ο αιτητής καταθέτει στην Αρμόδια Αρχή βεβαίωση από μελετητή, διά της οποίας βεβαιώνεται ότι η εγκατάσταση δεν παρουσιάζει προβλήματα ή αδυναμίες που άπτονται της στατικής επάρκειας, της πυρασφάλειας ή που σχετίζονται με την ασφάλεια της εγκατάστασης.
- Νοείται ότι, για τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου ο όρος «μελετητής» έχει την έννοια που αποδίδεται σε αυτόν από τις διατάξεις του άρθρου 2 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου.

35(I) του 1999
61(I) του 1999
81(I) του 1999
57(I) του 2000
66(I) του 2000
73(I) του 2000
126(I) του 2000
157(I) του 2000
26(I) του 2002
33(I) του 2002
202(I) του 2002
101(I) του 2006
21(I) του 2008
32(I) του 2008
47(I) του 2011
77(I) του 2011
131(I) του 2011
152(I) του 2011
34(I) του 2012
149(I) του 2012
66(I) του 2013
40(I) του 2015
19(I) του 2016
111(I) του 2017
143(I) του 2017
143(I) του 2018
17(I) του 2019
53(I) του 2021
132(I) του 2022.

(3) Η διάρκεια της ισχύος της Άδειας που χορηγείται δυνάμει του εδαφίου (1), δεν δύναται να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη.